

Резюме

Європа вміло впоралася з численними серйозними потрясіннями, але починає відчуватися завдана ними тривала шкода. Імпульс зростання згасає, і середньострокові перспективи виглядають посередніми. Поштовх від збільшення експорту, який передував запровадженню тарифів на початку поточного року, сходить нанівець, оскільки починають проявлятися негативні наслідки тарифів, а ціни на ринках облігацій відзеркалюють зростання ризиків на тлі тривалої невизначеності. Зниження процентних ставок та збільшення бюджетних видатків, зокрема, на оборону, поки що не змогли простимулювати приватний попит. Відставання у продуктивності праці від Сполучених Штатів залишається великим. На внутрішньому рівні відомі потреби у структурних реформах залишаються не вирішеними. Пріоритет вузьких національних цілей над ширшими спільними вигодами та повільні процеси прийняття рішень в ЄС загрожують затримати поглиблення інтеграції європейських ринків капіталу, праці та товарів. Крім того, спрямованим на сприяння зростанню реформам на національному рівні часто бракує внутрішньої підтримки. За умов недостатнього зростання та консолідації борговий тягар європейських країн може зрости у середньому до 130 відсотків до 2040 року. Пов'язаний з цим фінансовий тиск вимагає значної фінансової консолідації.

У найближчій перспективі необхідно утримувати курс макроекономічної політики, захищати важко досягнуту цінову стабільність, розпочати фінансову консолідацію та зберігати відкритість торгівлі. З огляду на зростання витрат у міжнародній торгівлі Європа повинна розширювати свої торговельні відносини та сприяти багатосторонній співпраці. Ключем до стало вищих показників довгострокового зростання є подолання небезпечного дрейфу політики в сфері структурних реформ. Рішення проблем лежить цілком в межах досяжності для Європи. Наразі продовжуються активні дебати стосовно реформ. Але є ризик, що амбітні плани – від скорочення бюрократії до запровадження 28-го режиму – будуть вихолощені.

Усвідомлення невідкладності змін має бути втілено у рішучі дії. На рівні ЄС пріоритетними напрямками є усунення фрагментації єдиного ринку, розблокування ризикових інвестицій, розширення масштабів надання загальноєвропейських суспільних благ та максимізація вигід від агломерації. Якби хоча б верхня третина виробничих центрів ЄС могла користуватися перевагами агломерації, пов'язаними з місцевою доступністю людського капіталу, фінансування та екосистем досліджень та розробок, такою самою мірою як і їхні аналоги в США, сукупна продуктивність праці в ЄС була б на 8 відсотків вищою. На національному рівні для підвищення продуктивності потрібно зменшити регулювання, створити сприятливі для інновацій умови та забезпечити мобільність робочої сили.

Проведення реформ – складне завдання. Соціальний діалог та стратегічна комунікація можуть допомогти подолати політичний розкол та протидію з боку сил, які захищають свої корисні інтереси. Реформи, у разі їхнього належного об'єднання, послідовності та терміну здійснення, можуть отримати широку підтримку, якщо вигоди від них поширюватимуться на все суспільство та всі країни. Гнучкіший процес прийняття рішень у Європейському Союзі також сприяв би швидшому просуванню рішень.